

**Művelésből kivett területek gazdasági
hasznosításának lehetőségei
Magyarországon –**

**Olajnövények és olajos magvak
termesztési és felhasználási lehetőségei**

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 818083.

Tartalom:

1. Termőterület
2. Termőhely adottságok
3. Olajnövények és olajos magvak „profil” adatai
4. Biomassza alapú felhasználási lehetőségek
5. Következő lépések a BIOPLAT-EU projektben

Termőterület

Az olajos magvak közül Magyarországon a legnagyobb arányban a repce és a napraforgó a meghatározó. Napraforgó tekintetében Magyarország volt a második legnagyobb termeszto az Európai Unióban az elmúlt években.

A hazai szántóföldi növénykultúrák teljes területéből közel 1 millió hektárt a repce és a napraforgó foglalja el, amiből a napraforgó vetésterülete az elmúlt tíz évben 500 és 700 ezer hektár közt változott és növekvő tendencia volt megfigyelhető.

A repce vetésterülete, 150 ezer hektárról 300 ezer hektárra nőtt

Mindkét növény forgalmát a keresleti piac jellemezte egészen a 2020-as évig, ám a jelenlegi COVID-19 miatti általános gazdasági visszaesés egyelőre bizonytalanná teszi a további előrejelzéseket. (forrás – Agroforum.hu)

Termőhely adottságok

Az elmúlt évtizedben a napraforgó és a repce hozama hektáronként 1,9 – 3,0 tonna, valamint 2,1 – 3,6 tonna között alakult. Ez az ingadozás magasabb az Európai Unió régebbi, tehát 2004 előtt csatlakozott tagállamainak átlagában tapasztaltnál, de még így is elmarad a gabonaágazat növényfajainál megfigyelhetőtől.

A napraforgó jobban tűri a szárazságot, ám a repce esetében az öntözés szükségessége gyakran felvetődik.

A hozamingadozásokban az időjárási tényezők mellett egyéb hatások, főleg a technológiai felkészültség játszik szerepet. Egyrészt az indokoltnál általában alacsonyabb szintű a műtrágya-felhasználás, de a növényvédelem hatékonysága is elmarad a megkívánttól. Így a kedvezőtlen időjárás negatív hatásai könnyebben érvényesülhetnek. (forrás – Agroforum.hu)

Napraforgó (*Helianthus annuus*) „profil” adatok

	Napraforgó (<i>Helianthus annuus</i>)
Talajigény	A legtöbb fajtájú és minőségű talajon termesztethető.
Termőhely igény	Szárazságtűrő, fagyot nem tűri. Meleg és fényigényes.
Tápanyag utánpótlás	100 kg főtermésre számítva: 4,1 kg N, 3 kg P ₂ O ₅ , 7 kg K ₂ O
Terméshozam	1,2 – 2,2 tonna mag / hektár között változó
Vetésforgó/művelés	Egy területre 5-6 évenként vetik.
Ipari biomassza felhasználás	Biodízel és bio-olaj előállítása többféle technológiával, változatos felhasználási lehetőségekkel. (Kenőanyagok, lakkipar, kozmetikumok, stb.)
BIOPLAT-EU felhasználási lehetőségei	Egy ideig más szántóföldi növények termesztésére alkalmatlan területeket hasznosították vele, azonban a rosszabb termőhelyeken lényegesen alacsonyabb hozamot produkál

Repce (*Brassica napus*) „profil” adatok

	Réparepce vagy káposztarepce (<i>Brassica napus</i>)
Talajigény	Laza vagy közepesen kötött altalajú területen termesztethető.
Termőhely igény	Meleg- és csapadékigényes.
Tápanyag utánpótlás	100 kg repcemagra és melléktermésre számítva: N: 5,5 kg, Foszfor: 3,5 kg, Kálium: 4,3 kg, Kalcium: 4,5 kg, Magnézium: 1,7 kg, Kén: 0,8 kg
Terméshozam	2 - 3 tonna mag / hektár között
Vetésforgó/művelés	Periódikus trágyázása kerülendő
Ipari biomassa felhasználás	Biodízel és bio-olaj előállítása többféle technológiával, változatos felhasználási lehetőségekkel (Műanyagipar, festékipar, stb.)
BIOPLAT-EU felhasználási lehetőségei	A réparepce gyengébb minőségű, akár homokos talajon is termesztethető. A réparepce fagyűrősebb a káposztarepcénél, ám magva apróbb és a termése is általában kevesebb.

Olajretek (*Raphanus sativus* L. convar, *oleiferus*) „profil” adatok

	Olajretek (<i>Raphanus sativus</i> L. convar, <i>oleiferus</i>)
Talajigény	Talaj iránti igénye mérsékelt, de a csernozjom talajokon és a gyengén humuszos homokon termesztethető a legeredményesebben.
Termőhely igény	Mérsékelt vízigény, ellenálló a tavaszi és tél eleji fagyokkal szemben
Tápanyag utánpótlás	100 kg olajretek magra számítva: N: 5,5 kg, Foszfor: 3 kg, Kálium: 4,8 kg, Kalcium: 3,2 kg, Magnézium: 6 kg,
Terméshozam	2 – 2,8 tonna mag / hektár között
Vetésforgó/művelés	Évente többször is vethető, jó előveteménye az őszi kalászosoknak, burgonyának és cukorrépának.
Ipari biomassa felhasználás	Magjának 35–40% olajtartalmát és összetételének frakcióit a gép- és a vegyipar hasznosíthatja, a műanyaggyártásnak nyersanyaga. Egyes összetevői energiakinyerésre is felhasználhatók
BIOPLAT-EU felhasználási lehetőségei	Hozama még laza homokos talajon is elérheti a 2 tonna / hektárt. Olajos magjáért jelenleg 5-8 ezer hektáron termesztik idehaza.

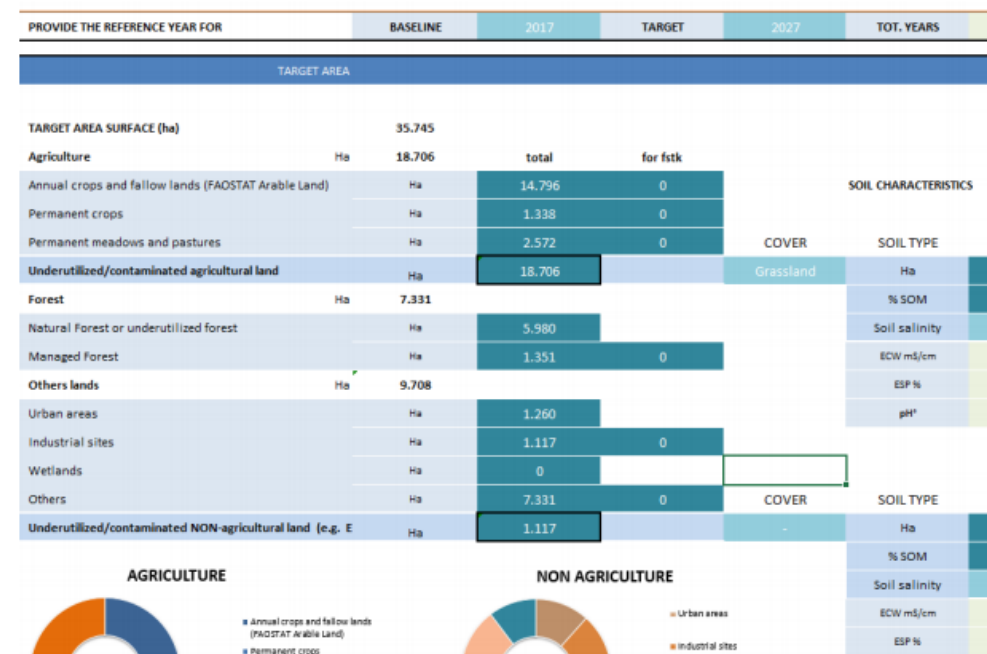
Olajos magvak felhasználási lehetőségei

- Biodízel
- Étkezés – sütőolaj, margarin
- Festék- és lakkipar (biodegradációs előnyök)
- Kenőanyagok
- Gyógyszeripar
- Kozmetika
- Vegyipar
- Műanyagok
- Szappanipar
- Olajgyári pogácsa mint ipari melléktermék
- Extrahált olajgyári dara mint ipari melléktermék

Következő lépések a BIOPLAT-EU projektben

- Biomassza potenciál kalkuláció Bács-Kiskun és Csongrád-Csanád megyében (pl.: összterület x hozam)
- Fenntarthatósági indikátor számok (környezeti, gazdasági, társadalmi) megvalósuló bioenergia projekt esetén (teljes értékláncra)
- Konzultáció a döntéstámogató webGIS rendszerről (2021 tavasz-nyár)
- Pénzügyi, befektetési tanácsadás:
 - döntéshozóknak (önkormányzatok és regionális állami hivatalok)
 - gazdasági szereplőknek (gazdálkodók és földtulajdonosok)

www.bioplat.eu

Köszönöm a figyelmet!

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 818083.